

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำสรรพนาม
หน่วยเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำสรรพนาม
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำที่ใช้แทนคำนาม เรียกว่า คำสรรพนาม ซึ่งในการพูดหรือเขียน เมื่อใช้คำนามคำใดคำหนึ่ง และจะกล่าวถึงคำนั้น ๆ ในโอกาสต่อไป มักนำคำสรรพนามมาใช้แทนอ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. วันนี้คุณยายไม่สอนฉันเย็บกระถาง เพราะท่านไม่สบาย

๒. คุณมีความเห็นเหมือนเขาหรือไม่

คำว่า ฉัน ท่าน คุณ เขา เป็นคำสรรพนามใช้แทนผู้พูด ผู้ฟังและผู้ที่ถูกกล่าวถึง เรียกว่า คำสรรพนามแทนบุคคล หรือ คำบุรุษสรรพนาม มีคำอื่น ๆ อีก เช่น

ดิฉัน ผม อาตมา ข้าพเจ้า ฯลฯ แทนผู้พูด

พระองค์ โยม เธอ ท่าน แก ฯลฯ แทนผู้ฟัง

เขา เธอ มัน ท่าน ใคร ฯลฯ แทนผู้ที่กล่าวถึง

นั่นต้นอะไร

คำว่า นั่น เป็นคำสรรพนามที่บอกความหมาย เฉพาะเจาะจง เรียกว่า คำสรรพนามชี้เฉพาะ มีคำอื่น ๆ อีก คือ นี่ โน่น นู่น นี้ นั้น โน้น นู่น

เขาไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใครเลย

คำว่า ใคร เป็นสรรพนามที่มีความหมายทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจง เรียกว่า คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ มีคำอื่น ๆ อีก เช่น อะไร ไหน ผู้หนึ่งผู้ใด

ใครเอาต้นกล้วยมาโยนทิ้ง

คำว่า ใคร เป็นสรรพนามที่ใช้เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ เรียกว่า คำสรรพนามถาม มีคำอื่น ๆ อีก เช่น อะไร ไหน

คนไทยสมัยก่อนต่างก็รู้จักใช้ประประโยชน์จากต้นกล้วย

คำว่า ต่าง เป็นคำสรรพนามใช้เพื่อแยกคำนามออกเป็นส่วน ๆ เรียกว่า คำสรรพนามแยกฝ่าย มีคำอื่น ๆ อีก คือ บ้าง กัน